

Uskrs je iznenađenje Prva Korinćanima 15:12-28

¹² Ali ako se propoveda da je Hristos vaskrsnut iz mrtvih, kako neki među vama govore da nema vaskrsenja mrtvih? ¹³ Ako pak nema vaskrsenja mrtvih, onda ni Hristos nije vaskrsnut. ¹⁴ A ako Hristos nije vaskrsnut, tada je prazna naša propoved, prazna je i vaša vera. ¹⁵ Uz to nalazimo se i kao lažni svedoci Božiji, zato što smo svedočili protiv Boga - da je vaskrsao Hrista, koga nije vaskrsao, ako mrtvi zaista ne vaskrsavaju. ¹⁶ Jer ako mrtvi ne vaskrsavaju, ni Hristos nije vaskrsnut. ¹⁷ A ako Hristos nije vaskrsnut, uzaludna je vaša vera, još ste u svojim gresima. ¹⁸ Prema tome propadoše koji u Hristu pomreše. ¹⁹ Ako smo se samo u ovom životu uzdali u Hrista, jadniji smo od svih ljudi.

²⁰ Ali, sad je Hristos vaskrsnut iz mrtvih kao prvenac od onih koji su umrli. ²¹ Pošto je, naime, posredstvom čoveka smrt došla, posredstvom čoveka došlo je i vaskrsenje mrtvih. ²² Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Hristu svi oživeti. ²³ Ali svaki u svom redu: kao prvenac Hristos, zatim oni koji Hristu pripadaju - prilikom njegovog dolaska, ²⁴ onda dolazi kraj, kad preda carstvo Bogu i Ocu, kad uništi svako poglavarstvo, svaku vlast i silu. ²⁵ Jer on treba da vlada »dok ne položi sve neprijatelje pod noge svoje«. ²⁶ Smrt će biti uništena kao poslednji neprijatelj. ²⁷ Jer »sve je pokorio pod noge njegove«. A kad kaže da je sve pokoreno, jasno je da je pokoreno sve sem onoga koji mu je sve pokorio. ²⁸ A kad mu sve bude pokoreno, tada će se i sam Sin pokoriti onome koji mu je sve pokorio, da Bog bude sve u svemu.

Zabeležen je razgovor između dvojice filozofa iz 19. veka, francuskog filozofa Komtea i škotskog filozofa i istoričara Karlajla. Komte se pohvalio Karlajlu da se zalaže za osnivanje nove religije „koja bi izbrisala hrišćanstvo...“ Karlajl mu je odgovorio: „Lepo. Sve što treba da učinite jeste da govorite kao što čovek nikad nije govorio (tj. kao Isus), da živite kako nijedan čovek do sada nije živio, da budete raspet, da vaskrsnete trećeg dana i ubedite svet da ste još uvek živi. Onda će vaša religija imati neku šansu za uspeh.“¹

Vrednost bilo koje religije sadržana je u njenom učenju o smrti; šta se dešava sa smrću. Ali, samo učenje nije dovoljno; ono mora da bude potvrđeno iskustvom pobede nad smrću. Hristos je, svojim vaskrsenjem, rešio upravo taj osnovni ljudski problem – problem smrti. U hrišćanstvu je sve povezano sa pobedom nad smrću. To je i jedini pravi razlog zašto je Bog postao čovek – da pobedi smrt; da učini ono što čovek nije mogao.

Kad je čovek pao u greh Bog je započeo delo za koje niko u celom univerzumu, osim Boga, nije znao da je uopšte moguće. To delo je bilo moguće zbog onoga ko je Bog u svom (trojedinom) biću. Ono je započelo među ljudima Božijim obećanjem, a završilo ispunjenjem toga obećanja u vidu vaskrsenja Isusa Hrista. Međutim, ni Sotona, ni ljudi nisu znali da Bog to može i planira. To delo se u Bibliji zove Božiji plan spasenja, ali ono je prepuno detalja koji su se ljudima, malo po malo, otkrivali kroz ceo niz starozavetnih događaja, a njegova kulminacija je Hristovo vaskrsenje.

I Hristos i apostoli govorili su samo o tom Božijem delu, a sve prve hrišćanske crkve bile su zasnovane na veri u Hrista i u detalje tog Božijeg dela. Međutim, opterećeni razno-raznim uticajima tadašnje kulture, religije i filozofije, nekima je bilo teško da sve to razumeju i da u to poveruju. Tako je u korintskoj crkvi postojala grupa vernika koja nije verovala u vaskrsenje mrtvih (12. st.). Postojalo je više razloga za to.

Npr. grčka (Platonova) filozofija je učila da je duša besmrtna, pa nema potrebe da vaskrsava ono što je besmrtno. Zatim, gnosticizam je tvrdio da je telo zlo, pa je nelogično da bi Bog vaskrsao nešto što je zlo. Takođe, neki lažni učitelji su tvrdili da je vaskrsenje već bilo, itd.

Pavle žestoko kritikuje ovo neverovanje, jer da se ono održalo, ti ljudi ne bi imali na osnovu čega da budu spaseni. Jer, vera u vaskrsenje je bila logična kulminacija svih važnih detalja hrišćanske poruke. Da se nije desilo vaskrsenje, sve druge

¹ Majkl Grin, *Dan kad je umrla smrt*, „Alfa i Omega“, Beograd 1993. Str. 66.

hrišćanske istine i sve ono što je Hristos učinio za spasenje čovečanstva, bilo bi bezvredno. Posebno beznačajna bila bi Hristova smrt koja je, zapravo, glavno oružje protiv svega onoga što je izazvalo čovekov pad u greh; protiv greha, Sotone i smrti. Jer, da je Hristos umro, a da nije vaskrsao, on bi bio obični smrtnik, kao i drugi ljudi. Zato Pavle ovim Korinćanima objašnjava dve stvari,

1. Koje su posledice njihovog neverovanja u vaskrsenje (12-19), a
2. Koje su posledice vere u vaskrsenje (20-28).

1. Posledice *neverovanja* u Hristovo vaskrsenje (12-19)

Pavle kritikuje Korinćane zbog njihove nevere analizirajući posledica te nevere, tj. posledice poricanja vaskrsenja. On se nadovezuje na njihovu tvrdnju da nema vaskrsenja mrtvih i iz nje izvlači njene nelogičnosti i duhovne opasnosti za spasenje (13. st. i dalje). On započinje pretpostavkom, šta bi bilo da je njihova nevera tačna: *ako nema vaskrsenja mrtvih...* i donosi dva zaključka. *Prvi*, u tom slučaju svi apostoli i hrišćanski propovednici (uključujući i Pavla) lažu (12-17) i *drugi*, svi oni kojima su oni propovedali i koji su postali hrišćani, su zavedeni i prevareni, jer sve što im je obećano, neće se ispuniti, jer nema na osnovu čega. Jer, sva obećanja o kojima apostoli propovedaju usmerena su na pobeđu nad smrću, tj. na vaskrsenje, a na kraju ispada da se ono nije ni desilo.

Malo kasnije u ovom poglavlju on im daje argumente iz kojih mogu da zaključe da se vaskrsenje jeste desilo, ali ovde im govori o pogubnosti ove dve posledice njihove nevere, od koji se jedna odnosi na propovednike evanđelja, a druga primaocima njihove poruke.

Apostoli i prvi hrišćanski propovednici su bili prosto zapaljeni porukom spasenja. Oni su žrtvovali sve svoje životne ugodnosti da bi propovedali evanđelje. Odricali su se čak i jako važnih stvari u životu, samo da što više ljudi čuje evanđelje. Sam apostol Pavle – koji je u početku bio progonitelj hrišćana – u jednom trenutku se potpuno okrenuo i počeo da propoveda upravo onu poruku protiv koje se borio. Zašto su svi oni to činili? Zato što su doživeli susret sa vaskrslim Hristom. Susret sa vaskrslim Hristom razume samo onaj ko je taj susret doživeo, jer on čoveka menja iz temelja.

Svojom neverom, ovi Korinćani su Pavlu i svim ostalim propovednicima evanđelja rekli praktično sledeće: Ma, vi ništa niste doživeli. Vi lažete!

Međutim, Pavle, kome se njegov susret sa vaskrslim Hristom, na putu za Damask, duboko urezao u svaku poru njegovog bića; koji je, upravo zbog tog susreta, od progonitelja hrišćanstva postao propovednik hrišćanstva, ovim Korinćanima poručuje sledeće: Vi koji ne verujete u vaskrsenje Isusa Hrista, propuštate jako mnogo. Jer, sve nas koji vam propovedamo, promenilo je upravo to vaskrsenje koje vi poričete. Da Hristos nije vaskrsao, ja bih sada bio vaš ubica, a ne propovednik. Kad biste samo znali šta propuštate time što poričete vaskrsenje, odmah biste se pokajali.

Druga stvar u kojoj vi grešite svojim poricanjem vaskrsenja odnosi se na vas same. Vi ste, navodno, postali hrišćani, a ne prihvatate osnovne istine hrišćanstva, jer ako nema vaskrsenja, onda ni druge hrišćanske tvrdnje o Bogu nisu tačne; kao na primer: važnost vere za spasenje, oproštenje greha, život posle smrti u večnosti, itd. U stvari – kaže im on – vi ste veru u Boga vezali za ovaj zemaljski život, a ne za nebeski, i time ste promašili suštinu.

Mislim da u ovom odeljku ima mnogo korisnih upozorenja i za nas današnje hrišćane. Šta je to za šta smo mi vezali svoju veru? Da li su to, na prvom mestu, stvari za koje mi smatramo da će nam ih Bog obezbediti za ovaj zemaljski život, ili su to stvari koje imaju više veze sa večnošću?

Druga stvar je pitanje – da li i nas, i kako, motiviše susret sa vaskrslim Hristom? Da li se u našem ponašanju i komuniciranju s ljudima vidi da nas je susret s vaskrslim Hristom promenio? Za apostole i prve hrišćane susret s vaskrslim Hristom je bio pokretačka snaga. Da li je to slučaj i s nama? Jer, ako nije, proslavljanje Uskrsa nema preveliki značaj (možda nikakav).

2. Posledica verovanja u Hristovo vaskrsenje (20-28)

Dok je nabrajao posledice neverovanja u vaskrsenje (12-19), Pavle je jedva čekao da napiše ovaj 20. stih: „*Ali, Hristos jeste vaskrsao...*“ U stihovima 21-22 on „... povlači analogiju između dva jedinstvena predstavnika, Adama, koji je (predstavnik) starog stvorenja, u kome svi umiru, i Hrista, koji je (predstavnik) novog stvorenja, 'prvenac onih koji su umrli' (Kol. 1:18 i Otk. 1:8) u kome će svi biti oživljeni putem vaskrsenja.“² „...Svi koji su u Hristu, solidarisaće se s njime u stvarnosti vaskrsenja mrtvih,“³ kao što se ceo ljudski rod solidarisao sa Adamom u grehu.

Poistovećenost sa Adamom znači život u grehu i smrt. Da bismo se poistovetili s njim, ne moramo da uradimo ništa, jer mi smo njegovi potomci, tako da je Adam, na neki način, i zaslužan i kriv za sve nas, za sve ono ko smo mi, pa tako i za naš greh i za našu smrt; jer uvodeći greh u ljudsko biće, on je tim istim grehom zarazio sve što je ljudsko. Pošto su svi ljudi njegovi potomci i u svemu kao on, ništa ne bi bilo drugačije ni da smo mi bili na njegovom mestu, jer mi smo ista bića kao i Adam. Reći: ja nisam grešan, jer nisam uradio ništa grešno, je potpuno pogrešno, jer to je nerazumevanje ljudske prirode. Nakon Adama i Eve, svi ljudi su postali grešni, uradili nešto grešno ili ne uradili. U Psalmu 51:8 David se žali: „*Evo, grešan sam već rođen, u grehu me začne majka moja.*“ Dovoljno je samo da smo ljudi, tj. da smo „u Adamu“, i već smo grešni.

Međutim, reč „ali“, kojom Pavle počinje ovaj odeljak, unosi ogromno olakšanje i rešenje ove bezizlazne ljudske situacije. Adam jeste upropastio odnos između Boga i čoveka i uvalio ljude u greh, ali tim svojim potezom on nije zbunio Boga i ostavio ga bez rešenja.

Čak ni Sotona, onaj koji je zbunio i prevario Adama i Evu, nije uspeo da zbuni Boga. Bog je znao šta će Sotona da ponudi Adamu i Evi i šta će oni u toj situaciji da učine i zato je unapred pripremio i rešenje. Sotona nije imao pojma da je Bog znao šta će on (Sotona) da ponudi ljudima. Ni Sotona, ni Adam i Eva, nisu znali koji je to glavni adut koji Bog ima „u rukavu“; tj. nisu znali da Bog ima dva Adama, a ne jednoga, da ima „Prvog“ i „Drugog Adama“, tj. Hrista. Sotona je video i upoznao samo „Prvog Adama“, pa je zato svu svoju municiju sasuo u njega. Međutim, time je on sve svoje ideje i mogućnosti potrošio, a Bog je svoje tek počeo da koristi. Čim je Sotona savladao prvog Adama, Bog je najavio dolazak „Drugog Adama“.

Podsetimo se kako je Bog prokleo Sotonu. Kad čita taj stih, iz Postanja 3:15, ima se utisak kao da je Bog uzeo Sotonu za uvo i doveo ga pred Evu (koju je taj isti Sotona upravo malopre prevario) i onda mu rekao: „Sad dobro pogledaj ovu ženu. Malopre, ti si je prevario i pomislio kako je time sve gotovo. Ali, nije. Jer, upravo njoj ja ću joj dati jako mnogo potomaka, a **jedan od njih** doći će ti glave.“ Tako je Bog, u stvari, najavio Onoga koga Pavle naziva „Drugi Adam“. Sve ono što je Bog činio posle čovekovog pada u greh bilo i iznenađenje i za Sotonu i za ljude.

Mada je Adamovim padom celo čovečanstvo palo u greh, onaj ko je u tom događaju stvarno nastradao bio je – Sotona. Jer, Adam i Eva su već tu, u Raju, odmah nakon pada, dobili novu šansu – najavu „Drugog Adama“ (koji je tada bio imenovan „Seme žene“). Taj „Drugi Adam“ se od tog trenutka, pa sve do svoje fizičke pojave među ljudima (znači, kroz ceo Stari zavet) krije pod raznim simbolima.

U ovom tekstu Pavle ga predstavlja izrazom „prvenac onih koji su umrli“ (20. st.). To nas vraća na jednu starozavetnu sliku iz 3. Mojsijeve 23:9-14, na sliku „prvog snopa“ na početku žetve. Taj prvi snop je bio simbol, početak i garancija buduće žetve. Tako je i s Hristovim vaskrsenjem – pošto je On vaskrsao, kao prvi, to je garancija da će i svi oni koji njega veruju i prihvataju, takođe, vaskrsnuti. (Zanimljivo je da se prvi snop uvek žeo nedeljom, pa je i to bila starozavetna slika Hrista koji je vaskrsao u nedelju). On je sada začetnik i predvodnik novog, duhovnog poretka među ljudima. Taj novi poredak zasnovan je na veri u Hrista i na prihvatanju njega kao svog predvodnika u novu Božiju stvarnost.

² F.F. Bruce, *1 and 2 Cor*, 145; citirano u: Thiselton 2000:1225.

³ Thiselton 2000:1226.

Sa Prvim Adamom bili smo poistovećeni samim tim što smo ljudi. Sa „Drugim Adamom“, Hristom, poistovećujemo se *verom* u njega. Sa Drugim Adamom nastupila je i druga stvarnost. To je stvarnost u kojoj smrt nema nikakvu moć. Dok je povezanost sa Prvim Adamom karakterisala smrt, vezu sa Drugim Adamom karakteriše – pobeda nad smrću. U toj novoj stvarnosti neće biti ničega što bi moglo da pokvari novi Božiji svet; neće biti greha, sotone, bolesti i smrti. Oni su već sada pobede Hristovom pobedom nad smrću, a u večnosti neće se ni pojaviti. To je Hristos zagarantovao svojim vaskrsenjem. Jer, upravo je njegovo vaskrsenje pokazalo da su svi ti čovekovi neprijatelji nemoćni pred Hristom.

Engleski pisac Klajv Stejpls Luis, u svojoj knjizi *Čuda*, je rekao da je Isus „razvalio vrata koja su bila zaključana još od smrti prvog čoveka. On se sukobio s vladarem smrti i potukao ga. Od tada je sve drukčije. Počelo je novo stvaranje, novo poglavlje u kosmičkoj istoriji.“⁴

U ovom drugom odeljku (15:20-28) istaknute su dve glavne osobine i uloge Isusa Hrista koje su se pokazale njegovim vaskrsenjem: da je on „prvenac onih koji su umrli“ ili „Drugi Adam“ (20-23) i da je vladar koji će savladati i uništiti sve Božije (i naše) neprijatelje, od kojih će poslednji neprijatelj biti smrt (24-27). Na kraju će se i on dobrovoljno potčiniti Ocu, da Otac bude „sve u svemu“ (28). Iz ovih Hristovih osobina potiču svi blagoslovi i posledice vaskrsenja u hrišćanskom životu.

U knjizi *Dan kad je umrla smrt*, Majkl Grin navodi 12 veličanstvenih posledica vaskrsenja.⁵ Ovde ćemo ih samo nabrojati, jer već i samo podsećanje na njih daje smisao hrišćanskom životu i pomaže nam da bolje razumemo smisao vaskrsenja:

1. Vaskrsenje pokazuje da smrt nije kraj;
2. Vaskrsenje pokazuje koju religiju treba slediti;
3. Vaskrsenje pokazuje da je Isus Sin Božiji;
4. Vaskrsenje pokazuje da je krst iskupljenje za naše grehe;
5. Vaskrsenje nudi nepomućeno prijateljstvo s Hristom;
6. Vaskrsenje nam daje moralnu snagu;
7. Vaskrsenje donosi radost;
8. Vaskrsenje nas uvodi u zajednicu sa određenom svrhom;
9. Hristovo vaskrsenje je garancija našeg vaskrsenja;
10. Vaskrsenje može da izmeni naš stav o smrti;
11. Vaskrsenje Hristovo je putokaz budućnosti sveta i
12. Vaskrsenje treba da se ogleda u verniku.“

Poznati francuski filozof i ateista, Žan-Pol Sartr, pred kraj svog života, napisao je u jednom časopisu članak u kome kaže sledeće: „...Ideja da nema svrhe i da su jedino sitni, lični ciljevi nešto zbog čega se borimo! (...) neprekidno (me) muči (...); ovaj svet je ružan, rđav i bez nade. Ovo je jauk razočarenja jednog starog čoveka koji će umreti u očajanju. Ali, to je upravo ono što ja odbijam. Znam da ću umreti u nadi, ali toj nadi je potreban temelj.’ Na žalost, Sartr je umro mesec dana kasnije. Da li je pronašao taj temelj za kojim je čeznuo?“⁶ To ne znamo.

Prošlog četvrtka bio sam na Kalenića pijaci. Kad sam hteo da uđem u parking, iznenadio sam se kako veliki broj automobila čeka da uđe; ja sam bio 11. po redu. Dok sam razmišljao da li da čekam ili da odustanem, primetio sam nešto čemu sam se najpre nasmejavao, ali što mi je, zapravo, celu ovu situaciju razjasnilo. Jedan prodavac jaja (koji izgleda nije uspeo da nađe tezgu na pijaci), izneo je jaja iz gepeka i poslagao ih tu na ulici, pored vozila koji su čekali da uđu na parking, a ljudi su, čekajući na parking, izlazili i kupovali jaja i pre nego što su ušli u pijacu. Postalo mi je jasno da je sva ta gužva zbog dolazećeg Uskrsa i zbog farbanih, uskršnjih jaja!

Ljudi su Uskrs sveli na običaje i na zaradu koju im ti običaji donose. Na šta smo ga mi sveli?

⁴ Citirano u: Majkl Grin, *Dan kad je umrla smrt*, „Alfa i Omega“, Beograd 1993. Str. 64.

⁵ Majkl Grin, *Dan kad je umrla smrt*, „Alfa i Omega“, Beograd 1993. Str. 63-84.

⁶ Majkl Grin, *Dan kad je umrla smrt*, „Alfa i Omega“, Beograd 1993. Str. 82-83.